

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/97/2018
Identifikačné číslo spisu: 2116206811
Dátum vydania rozhodnutia: 15.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2116206811.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpeného advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanej: Mgr. Eva Timár Myjavcová, so sídlom Štúrova 42, Šaľa, správkynia konkurznej podstaty úpadcu Imrich Tarsci - fy TARCSI, s miestom podnikania Táboreská 3211/2B, Veľký Meder, IČO: 33 738 939, zastúpenej Advokátskou kanceláriou TIMÁR & partners, s.r.o., so sídlom P. Pazmáňa 2367/17A, Šaľa, IČO: 36 866 296, o určenie popretej pohľadávky, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25Cbi/6/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 21CoKR/4/2017-137 z 12. októbra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 21CoKR/4/2017-137 z 12. októbra 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 25Cbi/6/2016-80 z 8. novembra 2016 zamietol žalobu právneho predchodcu žalobcu (obchodnej spoločnosti Sberbank Slovensko, a.s.) o určenie popretej pohľadávky a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.
2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) o odvolaní žalobcu rozhodol uznesením č. k. 21CoKR/4/2017-137 z 12. októbra 2017 tak, že odvolacie konanie zastavil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
3. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že v priebehu odvolacieho konania došlo k dobrovoľnému výmazu právneho predchodcu žalobcu z obchodného registra k 1. augustu 2017 v dôsledku zlúčenia s obchodnou spoločnosťou Prima banka Slovensko, a.s., ktorá ako žalobca v predmetnom spore nebola zastúpená, ako to vyžaduje ustanovenie § 90 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“), keďže ide o spor vyvolaný konkurzom. Krajský súd z uvedeného dôvodu vyzval žalobcu uznesením č. k. 21CoKR/4/2017-127 zo 4. septembra 2017, aby si v lehote 10 dní zvolil advokáta na zastupovanie v predmetnom spore a predložil splnomocnenie udelené advokátovi, s

poučením, že inak na jeho úkony v konaní nebude prihliadať. Žalobca na predmetnú výzvu nereagoval a odstrániteľnú procesnú podmienku konania neodstránil. Odvolací súd tak dospel k záveru, že nedostatok procesnej podmienky spočíva v nemožnosti odvolacieho súdu konať a rozhodnúť o odvolaní, ktoré bolo podané v spore vyvolanom a súvisiacom s konkurzom, keď na úkony žalobcu ako nezastúpenej strany sporu nemôže podľa ustanovenia § 90 ods. 2 C.s.p. prihliadať. Neprihliadanie na úkony strany má za následok to, že tieto úkony nevyvolávajú vo vzťahu k súdu žiadne právne účinky a súd postupuje tak, ako keby strana žiadny z úkonov, na ktoré sa neprihliada, neuskutočnila. Preto odvolací súd odvolacie konanie zastavil.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dňa 21. decembra 2017 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p.

5. Namietanú vadu zmätočnosti videl dovolateľ v spôsobe interpretácie ustanovenia § 90 ods. 2 C.s.p. krajským súdom, keď neprihliadanie na úkony advokátom nezastúpenej strany rozšíril na všetky úkony žalobcu, teda aj na odvolanie, ktoré bolo podané ešte pôvodným žalobcom, ktorý bol v odvolacom konaní riadne zastúpený advokátom. Ustanovenie § 90 ods. 2 C.s.p. možno nepochybné aplikovať iba na tie procesné úkony, ktoré strana sporu realizuje bez zastúpenia advokátom. Procesnoprávne účinky úkonov, ktoré strana v konaní podľa § 90 ods. 1 C.s.p. už realizovala prostredníctvom advokáta, ostávajú v celom rozsahu zachované, a to aj po skončení právneho zastúpenia. Účinky týchto úkonov za žiadnych okolností nemôžu spätne zaniknúť, a preto je záver krajského súdu, že na podané odvolanie nemožno prihliadať, podľa dovolateľa neutržateľný. Zároveň dovolateľ poukázal na to, že podľa jeho názoru bol v odvolacom konaní riadne zastúpený advokátom, keď zánik pôvodného žalobcu zlúčením nevyvolal zánik udeleného splnomocnenia na zastupovanie v predmetnom spore, keďže sa v celom rozsahu aplikuje princíp vyjadrený v druhej vete ustanovenia § 33b ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého zánikom právnickej osoby, ktorá je splnomocniteľom, zaniká plnomocnenstvo len vtedy, ak jej práva a záväzky neprechádzajú na inú osobu.

6. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu vyjadrila podaním z 23. mája 2018 po uplynutí pätnásťdňovej lehoty (ktorej posledný deň pripadol na 21. mája 2018 - pozn. dovolacieho súdu) určenej súdom prvej inštancie, a preto na jej vyjadrenie v súlade s ustanovením § 436 ods. 3 C.s.p. dovolací súd neprihliada.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (podľa § 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), dospel k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu treba zrušiť.

8. Dovolací súd opakovane vo svojej staršej judikatúre konštatoval, že o znemožnenie realizácie procesných oprávnení strany sporu konať pred súdom ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (súd prvej inštancie odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie, prípadne zastavil odvolacie konanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (k tomu vid' najmä R 23/1994 a R 4/2003, ale aj 1Cdo/41/2000, 2Cdo/119/2004, 3Cdo/108/2004, 4Cdo/20/2001, 5Cdo/434/2012, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/142/2013).

9. Uvedené závery sú plne aktuálne aj za právnej úpravy Civilného sporového poriadku vo vzťahu k naplneniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. K založeniu prípustnosti dovolania podľa uvedeného zákonného ustanovenia tak dochádza postupom odvolacieho súdu, ktorý sa odmietne zaoberať meritom vecí tým, že odmietne odvolanie alebo zastaví odvolacie konanie, hoci na to neboli splnené zákonné predpoklady.

10. V rozhodovanej veci dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd zastavil odvolacie konanie, hoci na to neboli splnené zákonné predpoklady, keď vo svojom rozhodnutí nesprávne interpretoval ustanovenie § 90 ods. 2 C.s.p.

11. V zmysle ustanovenia § 90 ods. 2 C.s.p., ak si strana v spore taxatívne uvedenom v ods. 1

predmetného ustanovenia nezvolí advokáta ani v primeranej lehote určenej súdom, na jej úkony sa neprihliada, o čom súd stranu poučí.

12. Pri správnej aplikácii ustanovenia § 90 ods. 2 C.s.p. súd neprihliada na tie procesné úkony strany sporu, ktoré - ak nejde o výnimky uvedené v § 90 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C.s.p. - uskutočnila priamo strana sporu. Súd tak neprihliada na tie procesné úkony, ktoré za stranu sporu neuskutočnila zvolený advokát. Uvedené znamená, že ak podá strana nezastúpená advokátom žalobu v spore uvedenom v ustanovení § 90 ods. 1 C.s.p. a napriek výzve súdu si v primeranej lehote nezvolí advokáta, je na mieste zastavenie konania s poukazom na znenie ustanovenia § 161 ods. 3 C.s.p. Rovnako tak platí, že ak sa v konaní vyjadrí žalovaný nezastúpený advokátom, ktorý si ani v dodatočnej lehote určenej súdom nezvolí advokáta, má sa za to, že je v spore nečinný, a že sa nevyjadril.

13. V odvolacom konaní sa postupuje obdobne v prípade, ak odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala strana sporu, ktorá nie je zastúpená advokátom. V takom prípade sú splnené podmienky pre zastavenie odvolacieho konania s poukazom na znenie ustanovenia § 90 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 161 ods. 3 C.s.p.

14. Ak však počas konania nastane situácia, že pôvodne advokátom zastúpená strana sporu v ďalšom priebehu konania nebude zastúpená, napr. z dôvodu vypovedania splnomocnenia advokátom, alebo z dôvodu odvolania splnomocnenia stranou, sa správne podľa § 90 ods. 2 C.s.p. nemá prihliadať výlučne na tie úkony strany, ktoré uskutočnila po tom, ako už nebola splnená podmienka zastúpenia. Na tie úkony, ktoré uskutočnila strana sporu v čase, keď bola riadne zastúpená, je súd povinný prihliadať a pri svojom rozhodovaní z nich vychádzať.

15. Vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu v tejto súvislosti poukazuje na svoje skoršie rozhodnutie, na uznesenie sp. zn. 4Obo/8/2018 z 29. apríla 2019, ktoré bolo publikované ako judikát v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2019 pod R 39/2019, a ktorého prvá právna veta znie nasledovne: „v prípade neodstránenia nedostatku povinného právneho zastúpenia podľa § 90 ods. 1 C. s. p. po výzve súdu (§ 90 ods. 2 C. s. p.), súd neprihliada na úkony vykonané bez právneho zastúpenia.“

16. Z uvedeného dôvodu bol krajský súd povinný pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu (jeho právneho predchodcu) prihliadať na jeho odvolanie z 9. februára 2017 podané proti rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko toto odvolanie bolo spísané a podpísané advokátom, a to aj v situácii, ak sa odvolací súd domnieval, že terajší žalobca (obchodná spoločnosť Prima banka Slovensko, a.s.) po tom, ako sa stal stranou v predmetnom spore, nie je zastúpený advokátom, ako to predpokladá ustanovenie § 90 ods. 1 C.s.p. Dovolací súd tak má za preukázané, že boli splnené zákonné podmienky podľa § 90 C.s.p. pre meritórne prejednanie odvolania žalobcu.

17. Odvolací súd však v rozpore so znením ustanovenia § 90 ods. 2 C.s.p. na predmetné odvolanie, pri ktorého podaní bola splnená povinnosť podľa § 90 ods. 1 C.s.p., neprihliadal a nesprávne odvolacie konanie zastavil.

18. Pozornosti dovolacieho súdu zároveň neušlo, že aj samotný postup odvolacieho súdu pri výzve podľa § 90 ods. 2 C.s.p. bol zmätočný. Uznesením č. k. 21CoKR/4/2017-127 zo 4. septembra 2017 krajský súd vyzval obchodnú spoločnosť Prima banka Slovensko, a.s. ako žalobcu v predmetnom spore na zvolenie si advokáta v lehote 10 dní od doručenia uznesenia s poučením podľa § 90 ods. 2 C.s.p. O pokračovaní s obchodnou spoločnosťou Prima banka Slovensko, a.s. ako s právnym nástupcom pôvodného žalobcu však rozhodol odvolací súd až uznesením č. k. 21CoKR/4/2017-132 z 11. septembra 2017. Výzvu zo 4. septembra 2017 podľa § 90 ods. 2 C.s.p. tak nie je možné považovať za účinne uskutočnenú, keďže ako žalobcu vyzýval subjekt, ktorý ešte nebol stranou predmetného sporu na strane žalobcu.

19. Preto, ak odvolací súd neprihliadol na odvolanie žalobcu (jeho právneho predchodcu) vykonané

advokátom a zodpovedajúce povinnému právnomu zastúpeniu podľa § 90 ods. 1 C.s.p. z dôvodu, že v neskoršom štádiu odvolacieho konania nebol podľa presvedčenia odvolacieho súdu riadne zastúpený, a z tohto dôvodu zastavil odvolacie konanie s poukazom § 90 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 161 ods. 3 C.s.p., hoci žalobca v odvolacom konaní neuskutočnil žiadny úkon bez právneho zastúpenia, zaťažil konanie vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., keďže v dôsledku svojho nesprávneho procesného postupu v podobe zastavenia odvolacieho konania bez splnenia zákonných podmienok pre vydanie takéhoto rozhodnutia, znemožnil žalobcovi realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Dovolanie žalobcu je preto procesne prípustné a zároveň aj dôvodné.

20. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom je poznačené vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., dovolací súd žalobcom napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

21. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C.s.p.).

22. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.